

ĠRAJJA F'MALTA TA' 75 SENA ILU

Is-Sehem tal-President u I-Banda ta' Bormla fil-Kungress Ewkaristiku Internazzjonali ta' I-1913 mill-Kan. Prep. Joseph Bonello

Il-Kungress ta' I-1913 kien ġrajja f'Malta li m' għandha tintesa qatt. Lentu żażmu tal-poplu Malti kien enormi, u kienet okkażjoni sabiha biex Malta turi t-twemmin tagħha u mħabbitha lejn I-Ewkaristija. Il-Kungress ta' Malta - I-21 wieħed - sar wara dak ta' Vjenna. Kien unur kbir għaċ-ċejkna Malta. Kienew ġew ħames Kardinali u madwar 60 Isqof. Fost I-Inglizi li ġew kien hawn id-Duka u d-Dukessa ta' Norfolk, u fost it-Taljani kien hawn Padre Gemelli, it-tabib illi kkonverta f'Lourdes, u li wara waqqaf il-famuža Universita' Kattolika ta' Milan.

IL-KARDINAL LEGAT TAL-PAPA

Il-Kardinal Legat tal-Papa għall-Kungress kien DOMENICO FERRATA, li kien ġie Bormla fl-1905 għall-Inkurunazzjoni tal-Madonna tal-Kor. Kien hu stess li pogġa l-famuža kuruna fost I-applaws Bormliż fil-25 ta' Ġunju 1905. Mal-Kardinal ġew Malta I-Monsinjur Carinci (habib intimu tal-Kanonku tagħna Dun Giuseppe Mizzi Agius) u Mons. Federico TEDESCHINI, li wara sar Kardinal, u li reġa' ġie Bormla fl-1955 biex iqiegħed I-Istellarju madwar ir-ras ta' I-Immakulata.

Il-Kardinal Ferrata, ftit wara I-Kungress, laħaq SEGRETARJU TA' L-ISTAT TAL-VATIKAN - I-ogħla kariga wara dik tal-Papa. Miet fid-9 ta' Ottubru 1914.

Fil-kungress ġie mogħti lill-Kardinal Ferrata kalċi stupend u artistiku, li kien ta' I-Isqof Casolani. Dan il-kalċi, I-istess Kardinal irregalah lill-Bażilika ta' San Giovanni in Laterano f'Ruma.

DR. ĠAN FELIČE INGLOTT

Fi żmien il-Kungress, il-president tal-Banda San ġorg kien il-famuž tabib ġan Feliċe Ingłott, Bormliż magħruf ma' Malta kollha, bħala bniedem ta' I-affarijiet tiegħi. Fi żmien il-kolera ta' mitt sena ilu (1887), Ingłott kien it-Tabib Distrettwali ta' Haż-Żabbar (D.M.O.), fejn b'sagħrifċċu kbir kien idur mal-morda fi djarhom u fl-isptar lejl u nhar. Inħatar kemm -il darba rappreżentant fil-Kunsill tal-Gvern, u miet f'Lulju 1919, jirrappreżenta lir-raba' distrett, jiġifieri il-Birgu, Bormla, Haż-

Zabbar u I-Kalkara. Il-gazzetta "MALTA" ta' I-14 ta' Lulju 1919, fil-mewt tat-tabib Inglott kitbet: "HE WAS EVER READY TO HELP THOSE WHO WERE IN NEED."

Dr. Inglott kelli sehem kbir fil-Kungress ta' I-1913, għaliex huwa kien membru fil-Kumitat Eżekuttiv, imwaqqaf mill-Isqof Pace.

L-idea li I-Kungress isir f'Malta kienet sabiha, iżda kienet iġġib għalina ħafna diffikultajiet. L-organizzazzjoni ta' Kungressi bħal dawn kienet titlob esperjenza li aħna ma kellniex. Għalhekk kien meħtieg organizzazzjoni tajba; twaqqaf bla telf ta' żmien Kumitat Eżekuttiv, magħmul minn 13 -il membru, magħżula mill-ahjar

nies ta' Malta. Inglott kien membru attiv ħafna u I-President ta' dan il-kumitat kien I-Isqof Portelli O.P. Dan il-Kumitat Eżekuttiv ħadid b'ħila kbira biex il-Kungress jirnexxi u č-ċejkna Malta tagħna tagħti risposta lil dawk li ma ridux li I-Kungress isir hawn. Dr. Inglott ħadid kemm felaħ għat-twettiq eżatt u mill-ahjar tal-programm u ħa sehem ukoll f'diversi sotto-kumitati oħra. Tant li xi gazzetti faħ-hru ħafna s-sehem tiegħu biex kollox jirnexxi.

Waqt il-Kungress f'diversi kažini u Knejjes saru diskorsi dwar I-Ewkaristija. Il-Kumitat Eżekuttiv ħass il-bżonn li jgħallek iktar lill-poplu li Gesu' Ostja għandu jkun iċ-ċentru tal-ħajja tagħna. Għalhekk ġew Malta oraturi famuži ta' fama in ternazzjonali biex jagħtu Konferenzi; intgħaż lu wkoll Maltin magħrufa biex imorru fil-Parroċċi tagħna u jkellmu lill-poplu tagħna. Fost I-oraturi magħżula kien hemm il-President tal-Banda San Ġorġ, għax Dr. Inglott, barra li kien tabib maħbub minn kulhadd, kien ukoll oratur gwapp.

Fost oraturi Maltin ta' min isemmi lil Dr. Arturo Mercieca, Dr. A. Galea, Mons. Luigi Farrugia, Patri Cuschieri u oħrajn. Dr. Gan Feliċe Inglott għamel diversi konferenzi, imma l-aqwa diskors tiegħu kien dak dwar "IL-VJATKU". Jien għandi t-test stampat kollu ta' dan id-diskors; fihi juri verament kemm kien nisrani konvint u kemm kien jemmen tabilhaqq fl-Ewkaristija. Kien wieħed mill-isbaħ diskorsi tal-Kungress; mhux ta' b'xejn htiegħlu kontiwamenti jieqaf minħabba č-ċapċċip qawwi u twil minn dawk kollha prezenti.

IL-KUNGRESS F'BORMLA

Il-knisja tagħna għall-Kungress kienet armata bħal fil-festa tal-Kunċizzjoni. Sarukk xi armar fit-toroq ta' Bormla. Il-Kapitlu xtaq ħafna li jerġa' jgħib il-Kardinal Ferrata biex iqaddes fil-Parroċċa, iżda kien kollu ta' xejn. L-organizzaturi hasbuha xort-oħra; qalu li aħna I-Bormliżi lill-kardinal Ferrata gawdejnieh biżżejjed fl-1905. Ferrata xtaq jiġi, iżda I-kumitat tal-Kungress ma riedx.

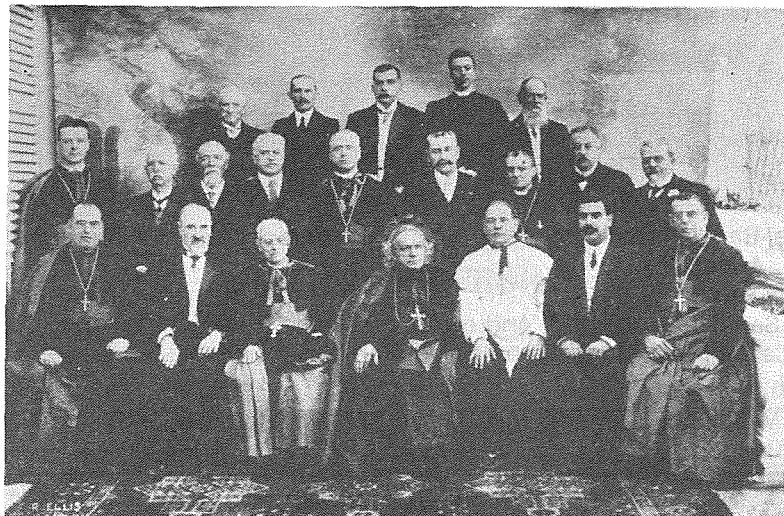
Iżda xorta waħda I-Kapitlu u I-Banda tagħna ħadu sehem attiv ħafna f'diversi attivitajiet tal-Kungress, fosthom fil-Purċissjoni ta' I-ahħar li fiha ħadu sehem 5 Kardinali, 66 Isqof, 500 qassis u 2,000 fratell. Il-Kapitlu ta' Bormla mexa wara I-Kapitlu tan-Nadur u qabel il-Kapitlu tal-Birgu.

Ta' Min iġħid li fil-Kungress, Mons. Rousset, Isqof ta' Reggio, wieħed mill-Isqofijiet li ġew Malta, kien alloġġjat fil-Kunvent ta' Santa Tereża. Dan qaddes quddiesa Pontifikali fil-Kolleġġjata tagħna fis-27 ta' April 1913, fejn kienu prezenti I-bandisti u s-soċċi tal-Banda San Ġorġ. Wara, I-istess Isqof żar il-Kažin u minn hemm ġie

akkumpanjat b'marci sbieħ sal-Kunvent ta' Santa Tereža fejn għamel kelmtejn ta' ħajr li wieġeb għalihom il-President Dr. Ġ. Feliċe Inglott.

L-EGħluq

Is-sehem kbir li I-President u I-Banda San ġorġ taw fil-Kungress Internazzjonali Ewkaristiku ta' l-1913, juri biċ-ċar kemm il-Presidenti tal-Banda tagħna dejjem kienu nies magħrufa mhux biss qalb il-Bormliżi, iżda ma' Malta kollha. Juri wkoll kemm il-Banda kienet popolari f'Malta, u li dejjem tat is-sehem tagħha fi ġrajjiet importanti li saru fil-Gżira tagħna.

Il-Kumitat Eżekuttiv imwaqqaf mill-Isqof Pace biex jorganizza l-Kungress ta' l-1913. Dr. Ġ. E. Felice Inglott, President tal-banda, jidher in-naħha tax-xellug fuq nett.'

SGT STORES

SELF-SERVICE   TELEPHONE 821904

San Gwann T'Għixxa Cospicua

Ritratt tal-Bandisti ġoddha li tgħallmu taħt **is-Surmast Carm. Vella u l-Asst. Sur-mast W. Abbott.**

Wara mix-xellug:-

Edward Santillo (Kurunetta), Andrew Copperstone (Kurunetta)
James Callus (Kurunetta), Anton Galea (Tambur)

Quddiem mix-xellug:-

Antione Vella (Sax. Sopran), William Abbott (Asst. Surmast) is-Sinjorina Marvic Grech (Klarinett).
Is-Surmast kien indispost.

**Republic Street, Valletta,
Malta**